

*Materiały przekazane
Hierzbiaka-Kopci*

**WSK AK
Rzeszów**

**JAROSI Wanda
ps. Zofia Jena Maria**

3328/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 3328 / WSK AK Rzeszów

JAROSZ WANDA

ps. Zofia, Irene, Mańa.

I/1. Relacja -

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora -

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. -

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) -

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne -

IV. Korespondencja -

V. Nazwiskowe karty informacyjne -

VI. Fotografie ✓

16.08.2004. B.R

I 12 Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

- legitymacja, kopia, k.1 s.1.
- legitymacja, kopia, k.1 s.1.
nr 11314

1951

Imię i nazwisko *Wanda Janina Jaroszowa*
 jest żoną *kapitana Jarosza Andrzeja* (wymienić stopień, imię nazwisko, stosunek do służby) *w służbie czynnej przynależni do C. H. Łącz.*
9-cy Komp. Pohor. Flot. (przynależność ewidencyjna przynależni służbową i stanowisko męża)

Miejsce i data wystawienia legitymacji *Legros, dn. 14.XII.35*

Ważna do dn. 31.XII.1936 r.

Komendant *Capt. W. Kaczmarek* Łącz.

Kaczmarek
KACZMAREK IAN

Jarosza Wanda
Podpis właściciela legitymacji

6
12/2

**Państwowy Instytut Pracekwalifikacyjny
W GŁIWICACH**

pieczęć podłużna wystawcy

Legitymacja Nr 11314

Jawoszcza
nazwisko

Wanda
imię (imiona)

Przyuczona pielęgniarka (kontrola)
stanowisko (tytuł służbowy)

w Państwowym Inst. Pracekwalifikacyjnym

Głiwice dn. *29 kwietnia 1949*

Kierownik
Leopoldstadt Janusz
Leopoldstadt Janusz

Uprawnia do przejazdów kolejami państwowymi według ulg taryfowych dla funkcjonariuszów państwowych

Jawoszcza Wanda
Podpis własnoręczny

Ważna na rok wystawienia
Ważność legitymacji przedłuża się na rok

m. p.	m. p.	m. p.	m. p.
19... r.	19... r.	19... r.	19... r.

II

Materiały uzupełniające relację

- G. Ostasz, Jaros Wanda "Zofia", "Irena", "Maria", [w:]
Małopolski Słownik Biograficzny Uczestników Działania
Niepodległościowych, Kopia, k.6 s.1-6.
- Spis dokumentów, org., k.1 s.7.

7

II/1
A.

MAŁOPOLSKI
SŁOWNIK
BIOGRAFICZNY
UCZESTNIKÓW
DZIAŁAŃ
NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH
1939-1956

Jarosz Wanda, „Zofia”, „Irena”, „Maria” (1907-1949)
referentka WSK Inspektoratu AK Rzeszów.

Urodzona 21 czerwca 1907 r. w Białobrzegach w pow. łańcuckim. Córka Jana Cieśli (1876-1931, kierownika szkoły powszechnej w Białobrzegach) i Karoliny z d. Boboła (1884-1950). Miała sześcioro rodzeństwa: Bolesława (1906-1962, inżyniera leśnika, żołnierza września 1939 r., jeńca oflagu w Murnau), Witolda (1910-1981, nauczyciela, żołnierza września 1939 r. i kampanii francuskiej 1940 r., internowanego w Szwajcarii, zmarłego w USA), Zygmunta (1919-1945, żołnierza AK „Orkan” z Placówki Bratkowice, zabitego 25 lutego 1945 r. w Rzeszowie przez funkcjonariuszy UB), Adama (1926-1976, żołnierza AK „Stach” z Placówki Bratkowice, uczestnika „Burzy”, więźnia UB), Czesława i Marię (zmarłych w wieku niemowlęcym w Białobrzegach). Do siedmioklasowej szkoły powszech-

nej chodziła w Białobrzegach. Następnie – od 1922 r. – była uczennicą Żeńskiego Prywatnego Seminarium Nauczycielskiego ss. Boromeuszek w Łąncucie, gdzie ukończyła cztery klasy. W 1926 r. wyszła za mąż za oficera WP. Odtąd mieszkała kolejno przy garnizonach Rzeszowa, Zambrowa, Zegrza, Sarn, Grodna, gdzie zastał ją wybuch wojny. Wskutek zagrożenia sowieckim aresztowaniem pod koniec listopada 1939 r. uciekła z tego miasta i wraz z synami przedostała się przez zieloną granicę do GG. Po krótkim pobycie w Warszawie i Krakowie, poważnie chora, dotarła do podrzeszowskich Bratkowic, gdzie mieszkała jej matka. Przez resztę okupacji przebywała u niej. W 1941 r., kiedy Niemcy weszli do ZSSR, zdołała odszukać na Kresach – w Kniażołówce – kilkuletnią bratanicę Halinę Cieślę (jej ojciec Witold, żołnierz września 1939 r., był internowany na terenie Szwajcarii, natomiast matka, Mirosława, więziona w łagrach sowieckich, trafiła z czasem do armii gen. Władysława Andresa), której zapewniła opiekę. Starszego z synów, Zbigniewa, umieściła na tak zwanej praktyce w majątku ziemskim Chłapowskich w Słocinie koło Rzeszowa, chroniąc go przed wywózką na roboty do Rzeszy. Z konspiracją związała się od jesieni 1939 r. Dzięki kontaktom ze środowiskiem oficerskim znalazła się w siatce SZP-ZWZ pptk. Kazimierza Heilmana-Rawicza „Orzeł”. Jako „Maria” była łączniczką i kurierką placówki bratkowickiej. W drugiej połowie 1942 r. – po Henryce Blok „Warska” – objęła obowiązki komendantki (referentki) Wojskowej Służby Kobiet Inspektoratu ZWZ Rzeszów. Przyjąwszy pseudonimy „Zofia”, „Irena”, znalazła się w sztabie Rzeszowskiego Inspektoratu ZWZ-AK, którym kierował kpt. Łukasz Ciepłiński „Pług”. Utrzymywała stały kontakt służbowy z pptk. dr. Stanisławem Kublinem „Krak”, lekarzem inspektoratu, kpt. Władysławem Chorzępą „Grom”; oficerem gospodarczym i kwatermistrzem, również z komendantami obwodów ZWZ-AK i referentami WSOP. Nadzorowała i kontrolowała prace WSK obwodów Rzeszów, Dębica, Kolbuszowa, a dokładniej szkolenia: bojowe, drużyn łączności i sanitarnych oraz z zakresu tak zwanej pomocy żołnierzowi. Prowadziła inspekcje różnych placówek inspektoratu – na przykład magazynu materiałów opatrunkowych u Franciszka Flaka „Włodarz” w Wilkowyi. Od utworzenia Podokręgu AK Rzeszów współpracowała ze Stefanią Grabowiecką „Roma”, najpierw szefową łączniczek, a potem kierowniczką komórki szyfrów Podokręgu. Na początku 1944 r., przed zbliżającą się „Burzą”, przeprowadziła przegląd i reorganizację służby łączności konspiracyjnej WSK. Podległe jej kobiety, żołnierze AK, były kurierkami, łączniczkami, „skrzynkami pocztowymi”, zapewniały punkty kontaktowe, lokale odpraw, szkoleń, itp. W maju 1944 r. inspirowała specjalne – „przedburzowe” – szkolenie oddziałów WSK Inspektoratu AK Rzeszów. Wtedy – po zamachu na gestapowców rzeszowskich – w jej bratkowickim domu zamelinował się kpt. Edward Brydak „Andrzej”, zastępca inspektora rzeszowskiego AK. Podczas „Burzy”, zgodnie z rozkazem kpt. Ciepłińskiego, należała do sztabu Grupy Operacyjnej 24. DP AK. Zapewniała łączność pomiędzy zgrupowaniami oraz łączność kurierską z komendą

Okręgu AK w Krakowie. Od rozpoczęcia przez AK nowej, antysowieckiej konspiracji, w sierpniu 1944 r., współpracowała z ppor. Janem Łopuskim „Mariusz”, oficerem łączności konspiracyjnej Inspektoratu Rzeszowskiego AK. Należała do organizatorów kursu „ogólnowojskowego” i sanitarnego komendantek placówek WSK Obwodu AK Rzeszów (program kursu obejmował zasady walki konspiracyjnej, służbę wewnętrzną, organizację wojska, musztrę, bronioznawstwo, szkolenie strzeleckie wraz z ostrym strzelaniem, łączność, terenoznawstwo, wychowanie obywatelskie). Pod koniec lata 1944 r. zamieszkała w rzeszowskim lokalu kontaktowym przy ul. Kołłątaja. Poszukiwana przez UB, 17 grudnia 1944 r. wraz z synem Zbigniewem opuściła Rzeszów i do połowy 1945 r. ukrywała się u Marii (z d. Flak) i Mieczysława Walczuków w Ubieszynie nad Sanem. Później pod nazwiskiem Janina Robak, mieszkała w Przeworsku, gdzie – dzięki lekarzowi dr Henrykowi Jankowskiemu, niedawnemu żołnierzowi AK – podjęła pracę salowej w szpitalu powiatowym. Aresztowana przez UB, po kilku dniach została zwolniona, wyjechała w grudniu 1946 r. do Gliwic, gdzie została pielęgniarką (siostrą operacyjną) Państwowego Instytutu Przeciwrakowego.

Zmarła 9 sierpnia 1949 r. w szpitalu krakowskim. Pochowano ją na cmentarzu Rakowickim w grobowcu rodziny płk. Jerzego Jana Płatowicza-Plachty.

3 października 1926 r. wyszła za mąż za kpt. Andrzeja Jarosza (1895-1940, oficera służby stałej artylerii WP, w 1939 r. szefa łączności Brygady KOP „Grodno”, podczas walk wrześniowych dowódcę łączności 33. DPRez., wziętego do niewoli przez Sowieców, internowanego w łagrze starobielskim i zamordowanego w Charkowie wiosną 1940 r.). Mieli dwóch synów: Zbigniewa (1927-1997, żołnierza rzeszowskiej AK w grupie pchor. Zygmunta Chłapowskiego „Bill”; od 17 grudnia 1944 r. członka oddziału leśnego AK Jana Totha „Mewa”, mgr inżyniera elektryka) i Mariana (1930-1974, chirurga).

Archiwum Państwowe w Rzeszowie, sygn. H-4, t. 3; dokumenty AK z archiwum A. Zagórskiego (Kraków); indeks żołnierzy AK Rzeszów, kopia w zbiorach G. Ostasza; Studium Polski Podziemnej, Londyn, relacja Jadwigi Nedyj; E. Brydak, *Kobiety w ruchu oporu*, maszynopis, kopia w zbiorach J. Wierzbickiej-Kopeć, s. 8, 12-14, 27; E. Brydak, *Wojskowa Służba Kobiet, maszynopis*, kopia w zbiorach J. Wierzbickiej-Kopeć, s. 2; E. Brydak, *Wojskowy ruch oporu na Rzeszowszczyźnie*, Kraków 1989, s. 84, 89, 111; J. Krężel, *Szare Szeregi na terenie południowo-wschodniej Polski, t. 1, Konspiracja harcerek 1939-1945*, Tarnów 1996, s. 41, 181; J. Łopuski, *Losy Armii Krajowej na Rzeszowszczyźnie (sierpień-grudzień 1944). Wspomnienia i dokumenty*, Warszawa 1990, s. 27, 96; F. Sagan, *ZWZ-AK Obwód Rzeszów 1939-1945*, Rzeszów 2000, s. 45, 129, 178; Z.K. Wójcik, *Rzeszów w latach drugiej wojny światowej. Okupacja i konspiracja 1939-1944-1945*, Rzeszów-Kraków 1998, s. 238; A. Zagórski, *Inspektorat AK Rzeszów*, Kraków 1973, s. 19; A. Zagórski, *Z badań nad strukturą organizacyjną ruchu oporu w Rzeszowszczyźnie (Związek Walki Zbrojnej – Armia Krajowa)*, „Studia Historyczne” 1968 z. 1, s. 100; relacja pisemna Hanny Jarosz (Warszawa) z 23 maja 2001 r., zbiory J. Wierzbickiej-Kopeć;

V/5

relacja pisemna Janiny Wierzbickiej-Kopeć (Rzeszów) z 31 maja 2001 r., zbiory G. Ostasza; informacje Adeli Wałęgi (Londyn), Janiny Wierzbickiej-Kopeć (Rzeszów).

Grzegorz Ostasz

II/6

MAŁOPOLSKI SŁOWNIK BIOGRAFICZNY UCZESTNIKÓW DZIAŁAŃ NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH 1939-1956

7

TOWARZYSTWO SYMPATYKÓW HISTORII
KRAKÓW 2001

ISBN-83-912784-5-X

Wandy Janorowej
ps. "Lusia", "Irena", "Maria" - Komendantka Powstania Warszawskiego
służby dla A. K. Inżynierstwa Rzeszy.

1. Program zamierzony w Małopolskim Stowisku Biograficznym Uczestników Walki Niepodległościowych 1939-1956. - opracowany przez dr. Gregorza Pawasa Str. 77-80 - kserogram, Wydawnictwo Towarzystwa Miłośników Historii Kraków 2001 Tom 7.
2. Ksero legitymacji wpi. przez Komendantkę Genr. Wyszki. Legność w Legren 14. XII 1935 dla Wandy Janorowej - zony majora Andrzeja Janora.
3. Ksero fotografii Andrzeja Janora porucznika w stopniu Kapitana. W roku 1939 był szefem kolumny Powstania WOP "Łódź". Wstąpił do miłości podaci walczył w wojnie z Niemcami, internowany w łagrze w Anglii, zamordowany wiosną 1940 w Charkowie.
4. Wanda Janorowa z synami Marianem i Zbigniewem. Wraz z dziećmi na przesłuchaniach w 1941 w bratnickim Szpitalu. Fotografia z roku 1943.
5. Wanda Janorowa jako pielęgniarka Powst. Instytut Oncjologiczny w Gliwicach, lata 1946-49
6. Legitymacja służbowa (ksero) Powst. Instytut Oncjologiczny w Gliwicach, Wandy Janorowej, pielęgniarki.
7. Zdjęcie rodzinne u babci Ciesłowej w Bratnikach w roku 1943. U góry po lewej Marian (syn) Janor młodszy syn Wandy, moja siostra, Danusia Kierbicka z imieniem AK ps. "Kos", Halinka Ciesłowska, bratanica Wandy (córka Witolda) oraz Adam Ciesła ps. "Stach". Ja siedzę. Znaliśmy nas i przyjaźnimy od "czasów przedwojennych".

Anna Kierbicka - Kopeć
w czasie wojny Flakbona
ps. "Rosa", "Osa" z Wilkowskiej

T. 3328/WSK

AK
Rzeszów

JAROSZ Wanda

VI. Fotografie

1. Zdjęcie w fartuchu pielgrzymki, rok 1846-48, ksero, str. 1
2. zdjęcie z Janiną Flakówną i synem Anny, 1843r, ksero, str. 1
3. zdjęcie W. Jaros, Lb. ol. J., ksero, str. 1

T. 3328/WSK

VII/1 AK

8. Uwagi:

Opis na odwrocie fot:

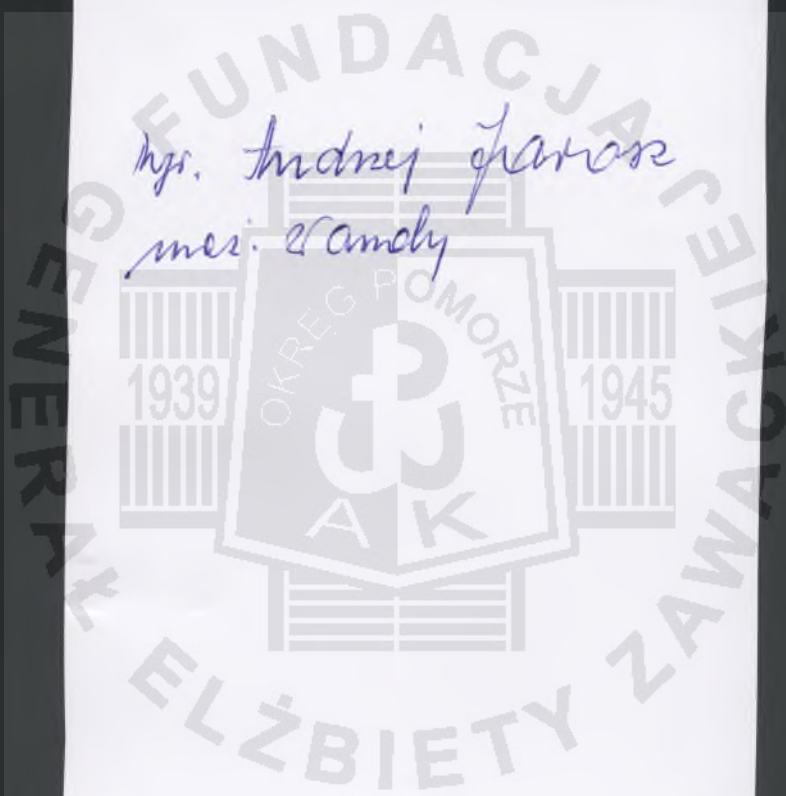
Mjr. Andrzej Janosz

mąż Wandy Janosz

VI/3

rys. Ingrid Jarosz
mes. 2 amchy

41

VI/4

8. Uwagi: Opis na odwrocie fot.
 Janina Flakówna, obecnie
 Wierzbicka - Kopec (siedzi) z siostrą
 Danutą również żołnierzem AK (stoi)
 Marianem Jaroszem
 po lewej synem Wandy

Halinką Cieszkową bratanicą Wandy
 i Adamem Ciesła, żołnierzem AK
 bratem Wandy w Bralinowicach
 1943r.

FUNDACJA
ENERG
ELŻBIETY
WACKIE

7/5
Janina Flakówna
obecnie Wierzbicka - Kopeć
(siostra) z siostrą Danutą
wraz z siostrą AK (siostra)
Marianem Jankowem po lewej
synem Wandę, Haliną
Czesławem brataniem Wandę
i Adamem bratem z siostrą AK
bratem Wandę z Bratkoiewicz
1943r.

1. WSK
Jeski bobowe

2. T. 3328/WSK

3. Ksero,

4.

5. JAROSZ Wanda

6. L. 1946-1949

♀. brak

8. Uwagi:

Opis mo
solwocce

foto.

Wanda Jaroszowa

Gliwice

rok 1946 - 1949.

Z. Swit. 2011 r.

5/9

10/10

8. Uwagi

opis fot. na odwrocie

verte

8. Uwagi - opis na odwrocie fotogr. VI-12
Zdjęcie zrobione w Rzeszowie w roku
1943 - po ucieczce z Grodno i zamieszkaniu
w Brańkowiech u babci Czeskiej.

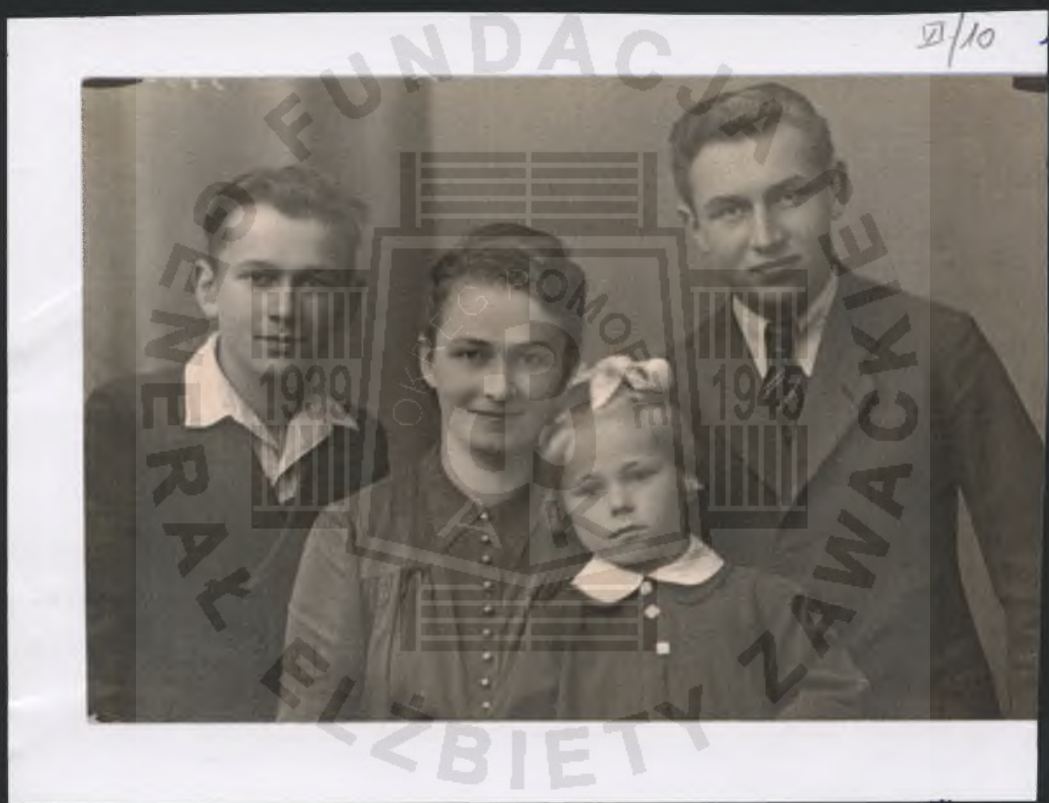
Mama Janosowa z synami, z lewej
Marek - Marian, z prawej Zbigniew
żołnierze AK i bratanica Haliza Cieslakówna
której ojciec był internowany w Szwajcarii
(Witold Ciesla był nauczycielem, żołnierzem
wreszcie i kampanii francuskiej).

Mama mimo starań wywiezione do ZSRR
dostała się na zachód razem z Armią
Andersa. Dostała ob. Szwajcarii.

Do nich potem po roku 1946
została wysłana córka Halizka.

objaśnienie:

Janina Wierbicka - Kopec'

Zdjęci zrobione w Racovie w roku 1943 - po ucieczce z Grodna i zamieszka-
niu w Bratysławie u babi Cieslowej.

Wanda Janorova z synami

z bratem Marek - Mariam

z bratem Zbigniew z siostrą A. Z.

i brataniec Halinka Cieslowa

Wojciech był internowany w Ławie-
Carni (Witold, która była w anarchyjnym
istnieniu w czasie i kampanii fran-
cuskiej). Matka - Mariam wyjechała
do ZSSR dzięki jej na zachodzie razem
z bratem Andrzejem. Dotarła do Szwaj-
carii. Do nich potem po roku 1946
została wysłana córka Halinka.

JAROSZ WANDA